

Det Økonomiske Sekretariat
Den 28. september 1990

Opsparingsvirkningen af boligsparekontrakter

1. Siden 1970 har enhver der er fyldt 18 år kunnet oprette en boligspareordning. Ordningen er senest forbedret i forbindelse med Kartoffelkuren i efteråret 1986 således at der nu kan foretages indskud fra det fyldte 15. år. Det minimale årlige indskud er herefter 1.200 kr. og det maksimale 10.000 kr. om året. Der ydes 4 pct. skattefri statspræmie til opsparing på ordningen.

Indskuddene på ordningen har i de seneste år været betydelige, og der henstod ultimo 1989 i alt 3,7 mia. kr. på boligsparekontrakter. Nettoopsparingen, dvs. stigningen i indestående fratrukket udbetalinger, har i de seneste år udgjort:

1986: 0,3 mia. kr.

1987: 0,7 mia. kr.

1988: 0,9 mia. kr.

1989: 1,1 mia. kr.

2. Opsparing under ordningen kan være et udtryk for egentlig nyopsparing, dvs. at den enkelte sparer har skaffet midlerne til indskuddene ved at sænke eller holde igen på sine forbrugsudgifter. I dette tilfælde vil den samlede private opsparing være øget med et tilsvarende beløb. Den samlede private opsparing vil derimod ikke ændres såfremt midlerne blot tages fra andre konti.

Der eksisterer så vidt vides ikke danske undersøgelser af, hvor megen nyopsparing præmiere-de opsparingsordninger har resulteret i. Vurderingen af opsparingsvirkningen vil derfor nødvendigvis være meget usikker.

Ud fra økonomisk teori må det forventes, at der i hvert fald vil være en vis positiv effekt på den samlede private opsparing, alene som følge af den højere forrentning, som statspræmien giver sig udslag i. I betænkningen Den Private Opsparing (betænkning nr. 1178, Økonomiministeriet 1989, side 42) er det anført, at en helt generel støtte til opsparing, dvs. hvor der ydes tilskud alene på betingelse af at der foretages opsparing (uden krav om sparerens alder, formål med opsparingen, bindingsperiode o.l.) vil kunne øge opsparingen med 25 til 50 øre for hver kroners tilskud.

Effekten på den private opsparing kan dog tænkes at være større for boligsparekontrakterne, idet der her stilles særlige krav i forbindelse med oprettelse og udtræk fra kontoen. Således vil maksimumsgrænsen for årlige indskud forhindre flytning til kontoen af meget betydelige beløb, som ofte vil være udtryk for blot en omplacering af en allerede foretagen opsparing. Endvidere er den minimale kontraktperiode tre år. Midlerne vil normalt ikke kunne frigives inden de tre år er forløbet, heller ikke selvom indbetalingsaftalen brydes. Kravet om, at opsparingen skal anvendes til et bestemt formål, og det forhold at ordningen ikke mindst henvender sig til yngre mennesker, som typisk kun har en ringe opsparing i forvejen, styrker også opsparingselementet i ordningen.

3. Hvis virkningen på den samlede samfundsmæssige opsparing skal vurderes, må også effekten på de offentlige budgetter drages ind. Hvis den udgift, staten afholder til præmier, kompenserer ved besparelser på andre udgifter eller øgede indtægter, vil den samlede opsparing stige med forøgelsen af den private opsparing. Det bemærkes i denne forbindelse, at i det nuværende statslige budgetteringssystem indgår tilskud til opsparingsfremme under totalrammerne, hvorfor merudgifter et sted skal kompenseres på andre områder.

Såfremt tilskud til opsparingsfremme derimod mindsker den samlede offentlige opsparing, skal der ske en modregning heraf i forøgelsen af den private opsparing. På den anden side vil den private sektor i dette tilfælde, hvor der ikke sker kompenserende besparelser/indtægtsforøgelser, netto få tilført midler, hvoraf en vis del antagelig vil blive sparet op i tillæg til den meropsparing, selve ordningen medfører. Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at vurdere det samlede resultat på den samfundsmæssige opsparing i dette tilfælde.

Ad § 14.31. Almennyttigt boligbyggeri og ad § 14.35. Sanering og byfornyelse.